

Medische tv overvalt patiënt

Zorgraad bepleit privacyprotocol

Binnenlandredactie

DEN HAAG – De bescherming voor patiënten die in ziekenhuizen gefilmd worden voor medische tv-programma's moet beter. Volgens de Raad voor de Volksgezondheid en Zorg (RVZ) zijn er voor patiënten te weinig waarborgen voor privacy.

Dat staat in een rapport dat de RVZ vandaag overhandigde aan minister Klink van Volksgezondheid. De RVZ vindt dat patiënten de gevolgen van de opnames niet goed kunnen inschatten omdat ze vaak gestrest zijn als de camera's het werk van artsen en verpleegkundigen volgen. Daardoor kunnen ze geen weloverwogen beslissing nemen.

Bovendien vragen de programmamakers vaak toestemming via de arts, waardoor patiënten sneller toestemmen. Ook worden soms bewusteloze patiënten gefilmd zonder dat zij vooraf toestemming hebben gegeven.

De RVZ vindt dat niet correct en pleit voor een protocol. In dat protocol moeten afspraken komen over de wijze waarop ziekenhuizen en de media moeten omgaan met de privacy van patiënten. Het protocol zou niet alleen voor patiënten maar ook voor medewerkers moeten gelden. Het protocol moet ook op de websites van de instelling toe-

Schending privacy

- Raad voor de Volksgezondheid wil protocol voor medische filmploegen.
- Raad bezorgd over beeld van de zorg door openheid op televisie.
- Patiëntenorganisatie eens met conclusies en aanbevelingen rapport RVZ.

gankelijk zijn.

Volgens de RVZ moeten beroepsorganisaties als KNMG en Verpleegkundigen & Verzorgenden Nederland (V&VN) normen opstellen die in deze codes worden vastgelegd.

Daarin moet worden opgenomen dat een bewusteloze patiënt nooit mag worden gefilmd. Ook mag een zorgverlener „geen rekruterende rol spelen in het contact tussen tv-maker en patiënt.“ Artsen mogen dus niet bemiddelen tussen de tv-ploeg en de patiënt, vindt de RVZ.

Ook moet in het protocol worden opgenomen dat zorginstellingen uitdrukkelijk toestemming aan individuele zorgverleners moeten vragen om mee te werken aan een tv-programma.

Verder wil de RVZ dat patiëntenorganisaties en organisaties voor goede doelen in de gezondheidszorg duidelijk maken op welke wijze zij gebruikmaken van en meebetalen aan televisieprogramma's.

Als het aan de RVZ ligt, moet de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap ervoor zorgen dat er duidelijkheid komt over de bevoegdheden van tv-programma's, om hergebruik van materiaal via internet te regelen. Dit om te voorkomen dat beelden op internet eindeloos worden herhaald, wat nu vaak het geval is.

De raad vraagt zich af of de huidige openheid in de gezondheidszorg op tv wel tot een realistisch beeld van de zorg leidt. Zorginstellingen, personeel en patiënten hebben er vaak belang bij om te worden gefilmd. Daardoor kunnen zij tonen hoe goed de instelling is of proberen meer begrip te kweken voor een bepaalde ziekte.

De patiëntenorganisatie NPCF is het eens met de conclusies en aanbevelingen van het rapport.

Onrust in Ede na nieuwe ontvoeringszaak

Binnenlandredactie

EDE – De politie heeft een grootscheepse zoekactie opgezet, nadat het zevenjarige meisje Katja Leendertz uit Ede gistermorgen door onbekenden vanaf een schoolplein werd ontvoerd.

Dat maakte de directie van de Cavalijschool aan de Veen-derweg in Ede gistermiddag bekend.

Rond kwart over tien, aan het begin van de pauze, werd het 7-jarige meisje „onvrijwillig meegenomen“ in een grijze Opel Zafira. Enkele tientallen kinderen waren toen op het plein aanwezig. Verschillenden van hen waren getuige van de ontvoering.

Een vrachtwagenchauffeur, die bij een tegenoverliggende winkel aan het lossen was, zag alles gebeuren en wist het

kentekenen te noteren. De school-directie schakelde onmiddellijk de politie in.

Op het moment van de ontvoering was er toezicht op het plein, benadrukte de directie, „maar zoiets kan niemand voorkomen.“

Sommige media berichtten dat ze zou zijn ontvoerd door haar vader, die is gescheiden van zijn vrouw en in de Verenigde Staten woont. De directie wil deze geruchten niet bevestigen. „Zolang het onderzoek loopt doen we daar net zomin als de politie mededelingen over.“ De politie wil slechts kwijt dat de ontvoering in de relationele sfeer ligt.

De kinderen van de Cavalijschool zijn aan het eind van de morgen allemaal geïnformeerd over de ontvoering. Ze kregen de instructie niet met de media te praten. Volgens de directeur heeft het incident „grote impact op de kinderen, zeker

na de ontvoering die een week of acht terug plaatsvond. Door het effect van de herhaling is de schok groter.“

De meeste ouders hoorden het bericht over de ontvoering toen zij hun kind aan het eind van de morgen van school kwamen halen. „Ik dacht gelijk aan de ontvoering van een paar weken terug“, vertelde een 42-jarige moeder die haar dochter uit groep 8 gistermiddag kwam ophalen. „Zeker sinds die tijd ben ik extra bezorgd, en dan gebeurt het prompt op je eigen school. Ik vind het erg bedreigend allemaal.“

Om vijf uur was er voor de ouders en de kinderen een besloten bijeenkomst op de school. „Om emoties te delen en feiten toe te lichten“, aldus de algemeen directeur. Tijdens deze bijeenkomst was professionele hulp voor begeleiding aanwezig.

KATJA LEENDERTZ
...vermist...
Foto ANP

Kort na het verdwijnen van het meisje liet de politie een landelijk Amber Alert uitgaan. Dat wordt gebruikt om een urgente vermissing van een kind aan de

10.000 bij het systeem aangesloten inwoners van Nederland te melden. Het alarmeren gebeurt per e-mail, sms of sociale netwerksites zoals MSN en Hyves.

De politie ontving in de loop van de dag tientallen tips naar aanleiding van het Amber Alert. De tips gingen vooral over de auto waarin het meisje is meegenomen. Die is later teruggevonden. De politie deed ook buurtonderzoek rond de school. De technische recherche verrichtte sporenonderzoek.

Het aantal vermiste kinderen in Nederland is afgelopen anderhalf jaar fors toegenomen. Het zijn er inmiddels circa 600. Volgens het Korps landelijke politiediensten is de stijging vooral te wijten aan de toename van het aantal ontvoeringen door ouders naar het buitenland. De helft van de vermiste kinderen bestaat overigens uit weglopers van tussen de 15 en de 18 jaar.

WAGENINGEN – Prinses Máxima knoopt een gesprekje aan in het Restaurant van de Toekomst in Wageningen. Daar wordt onder andere kinderen geleerd om groenten te eten. De prinses bracht samen met de Chileense president Bachelet (achtergrond, derde van links) en koningin Beatrix een bezoek aan Wageningen Universiteit. Foto ANP

Hirsch Ballin: Ahmed Jan moet kunnen

AL HOCEIMA (ANP) – Marokkaanse Nederlanders moeten hun kind een dubbele voor-naam kunnen geven, zoals Ahmed Jan. Daarmee kunnen ouders meer uiting geven aan hun verbondenheid met zowel Nederland als Marokko.

Dat opperde minister Hirsch Ballin van Justitie tijdens gesprekken met ambtenoten in Marokko. Volgens zijn woordvoerder wezen de Marokkaanse autoriteiten het idee niet op voorhand af. Ze lieten weten dat het naamrecht in ontwikkeling is en dat ook zij het belang van integratie zien.

Het naamrecht is een nationale zaak. Marokko zou de wet moeten aanpassen om het mogelijk te maken een Marokkaans-Nederlandse voor-naam als volwaardige naam in het paspoort op te nemen.

Aanleiding voor het pleidooi van Hirsch Ballin waren praktische problemen die te maken hebben met de gevoelige kwestie rond de dubbele nationaliteit. Marokko staat vrijwel nooit toe dat onderdanen afstand doen van hun nationaliteit en

is niet van plan daar iets aan te veranderen.

Marokkaanse Nederlanders hoeven geen Marokkaans paspoort voor hun kind te halen. Als ze wel een Marokkaans paspoort willen, moet daar een Marokkaanse naam in komen te staan. Hirsch Ballin hoopt dat daar straks ook een Marokkaans-Nederlandse of Nederlands-Marokkaanse naam in kan worden opgenomen.

Hirsch Ballin maakte ook afspraken met Marokko over ernstige misdragingen van Nederlandse vakantiegangers in Marokko. Deze worden voortaan doorgevoerd aan justitie in Nederland. De minister sprak dat gisteren af tijdens een bezoek aan het Rifgebied, waar veel Nederlandse Marokkanen vandaan komen.

Vooraf Nederlands-Marokkaanse jongeren die in dat gebied op vakantie gaan, veroorzaken veel problemen. Ze nemen vaak onder invloed van alcohol deel aan het verkeer, wat soms tot ernstige ongevallen leidt. Hirsch Ballin wees erop dat de Marokkaanse autoriteiten verantwoordelijk zijn en blijven.

EU-verkiezingen leven nog niet

Redactie politiek

DEN HAAG – Nederlanders hebben er weinig zin in om volgende week donderdag bij de Europese verkiezingen naar de stembus te gaan.

Dat blijkt uit een gisteren gepresenteerd onderzoek van TNS opinion in opdracht van het Europees Parlement.

In Nederland zegt slechts 30 procent zeker te gaan stemmen, tegen 43 procent gemiddeld in de EU. De animo is alleen in Slowakije en Tsjechië lager. De meeste zijn hebben de leren: 66 procent zegt zeker te gaan stemmen.

In Nederland weet 53 procent van de kiezers niet dat men donderdag 4 juni naar de stembus gaat. De onbekendheid is bijna dubbel zo hoog als gemiddeld

in de Europese Unie.

Uit het opinieonderzoek 21minuten.nl blijkt dat de macht van de EU van een meerderheid van de Nederlanders niet groter mag worden. Meer dan de helft van de respondenten wil de macht van Brussel op sommige punten weer inperken. Zo vindt 54 procent van de Nederlanders dat de komst van werknemers uit andere EU-landen, zoals Polen, moet worden beperkt.

Nederlandse politieke partijen slagen er slecht in om hun ideeën voor Europa duidelijk over te brengen op de kiezer, blijkt uit onderzoek door de Universiteit van Amsterdam.

De PVV brengt haar boodschap het minst beroerd over: 15 procent van de ondervraagden vindt dat het duidelijk is wat de partij met Europa wil. Onderlinge ru-

zies vergroten de zichtbaarheid van politieke partijen, maar die blijven tot op heden nagenoeg uit.

Grote politieke partijen als CDA, PvdA, SP en VVD scoren slecht in de verschillende stemwijzers. D66, GroenLinks, PVV en ChristenUnie-SGP doen het wel goed.

CU-SGP staat in het Kieskompas zelfs royaal bovenaan. Bij de Stemmijzer doet de combinatie het daarentegen slecht: nauwelijks meer dan 1 procent van de deelnemers komt uit bij CU-SGP. D66 is daar de grote winnaar.

Het CDA wordt volgende week vermoedelijk de grootste partij, gevolgd door de PvdA.

De PVV van Wilders lijkt uit te komen op twee of drie zetels.

■ refdag.nl/verkiezingenep.

CDA wil code voor openingstijd horeca

Redactie politiek

DEN HAAG – CDA-Kamerlid Joldersma wil een landelijke gedragscode invoeren die toeziet op de openingstijden van de horeca.

Dat bleek gisteren tijdens een Kamerdebat over de aanpak van overmatig drankgebruik.

Joldersma diende een motie in om de openingstijden van de horeca te combineren met leeftijds-grenzen. Op basis daarvan wil ze een landelijke gedragscode invoeren.

De CDA-politica sluit met haar pleidooi aan bij het initiatief van de actiegroep "Vroeg op stap", die pleit voor een uiterlijke slui-

tingstijd van horeca om 2.00 uur.

Klink vindt de motie „reëel“, maar benadrukt dat invoering van een gedragscode geen wettelijke verplichtingen met zich mee zal brengen.

Daarnaast zal de minister het Trimbos Instituut en de Voedsel en Waren Autoriteit benaderen om onderzoek te doen naar de controle op leeftijds-grenzen bij supermarkten.

Het komt volgens Klink nog te vaak voor dat kassamedewerkers niet naar een identificatiebewijs van minderjarige klanten durven te vragen. Om de verkoop van alcohol aan minderjarigen te voorkomen, wil Klink een proef houden met videoregistratie.

KREFELD – De autistische Kevin mocht gisteren mee naar een trein-fabriek in het Duitse Krefeld tijdens de Spoorwensdagen. Foto ANP

Vogel met 'gps-rugzakje' op pad

Willem H. Smith

AMSTERDAM – Het geheel weegt slechts 14 gram en het dier ondervindt er nauwelijks hinder van. Over de eerste testresultaten van hun gps-rugzakje voor vogels zijn Nederlandse wetenschappers in de wolven. De volgende uitdaging? „Een cameraatje mee laten vliegen.“

Wetenschappers van de Universiteit van Amsterdam en het Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee (NIOZ) hebben een minuscule gps-systeem ontwikkeld dat vogels op hun rug mee kunnen nemen. Tot nu toe was het niet mogelijk om het gedrag van vogels te volgen, terwijl dat wel belangrijke gegevens oplevert.

Het hightechapparaatje bestaat uit een zendertje en een opslagmedium en werkt op een piepklein zonnepaneel. Het geheel kan al op de rug van vogels ter grootte van een post-

AMSTERDAM – Een kleine mantelmeeuw met een gps-systeem op zijn rug gebonden. Wetenschappers van de Universiteit van Amsterdam en het Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee ontwikkelden een lichtgewicht gps-systeem dat vogels op hun rug kunnen meenemen. Foto ANP

duif worden aangebracht. Door het gps-systeem zijn allerlei gegevens draadloos uit te lezen, zodat het niet nodig is het dier telkens te vangen.

Vliegbevingen van vogels zijn onder meer van belang voor de luchtvaart, voor het analyseren van de risico's voor vogels bij het aanleggen van windmo-

lenparken in zee, of voor kennis over de verspreiding van door vogels overgebrachte ziekten, zoals de vogelgriep.

De onderzoekers testten het 'rugzakje' het afgelopen jaar uit op een groep wilde kleine mantelmeeuwen. De zes zeevogels, afkomstig van een broedkolonie op Texel, verlieten Nederland in de zomer van 2008 en keerden vorige maand terug op het Nederlandse vasteland. Met een schat aan informatie over hun trekgedrag bij zich.

Kees Camphuysen, marien ornitholoog van het NIOZ en betrokken bij het onderzoek, noemt dit zogenaamde tracking-systeem een doorbraak. „Het is voor het eerst dat een groep vogels zo gedetailleerd is gevolgd. Het brengt de hele trekweg in kaart en laat hun dagelijkse activiteiten op zee zien. Het geeft ons ongekende mogelijkheden het gedrag te bestuderen.“

Zo laten de gps-loggers om de tweede zien waar en wanneer de individuele vogels vissers-

boten volgen, voedsel zoeken, of zich simpelweg op de zee-stroom laten meevaren. „Dit is een detailniveau dat tot nu toe onbereikbaar was.“

De meeuwen, die in Nederland veelal op en bij zee leven, blijken in de wintermaanden graag op land te verblijven. Zo was een favoriete pleisterplek het dak van de Renaultfabriek in het Franse Douai. In Spanje bezochten de dieren stortplaatsen. „Alleen in de Golf van Biskaje visten zij, maar toen waren ze alweer onderweg terug naar hun zomerstek, hier op Texel.“

Het systeem volgt vogels niet alleen op de voet, maar legt ook vleugelslagfrequenties, de omgevingstemperatuur en de luchtdruk vast. De volgende stap is volgens Camphuysen de vogels uitrusten met een minicamera. „Proeven met aalscholvers hebben uitgewezen dat dat mogelijk is. Als onderzoeker wil je immers precies weten wat een vogel onderweg allemaal uitspookt.“

Prijs voor artikel over diabetes van RD-journalist

Binnenlandredactie

ALPHEN A/D RIJN – RD-redacteur drs. Jakkie Gunst heeft de Nederlandse Novo Nordisk Media Prize voor de bewustwording rond diabetes gewonnen in de categorie geprinte media.

Dat maakte het farmaceutische bedrijf vandaag bekend.

Gunst won de prijs met het artikel "Dubbele last" van 28 november 2008. Daarin constateert de redacteur dat ouders met kinderen met diabetes op school te maken krijgen met –vaak onverwachte– problemen, bijvoorbeeld op aansprakelijkheidsgebied, aldus de jury.

De jury vindt dat het artikel „lezers aanzet tot nadenken.“ Ook is het „persoonlijk, prettig leesbaar en goed opgebouwd.“

Gunst wint 1000 euro, die hij vrij mag besteden. Ook dingt hij mee naar de internationale prijs, die 10.000 euro voor een antidiabetesbestemming oplevert.

Lof voor hoge kwaliteit profielwerkstuk

Onderwijsredactie

AMSTERDAM – De Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) is optimistisch gestemd over het wetenschappelijk talent dat onder Nederlandse jongeren schuilt.

De prestigieuze academische instelling is dit schooljaar aangenaam verrast over de hoge kwaliteit van de zogenaamde profielwerkstukken, die door vwo-leerlingen zijn gemaakt.

De KNAW reikt op 15 juni voor het eerst de Onderwijsprijs uit voor profielwerkstukken ofwel eindexamenprojecten. Aan de wedstrijd deden ruim 460 vwo-scholen mee. Vandaag zijn de 21 prijswinnaars bekendgemaakt. De leerlingen krijgen een jaar collegegeld cadeau.

De drie beste inzendingen gingen over de voortplanting in de oudheid en de gouden eeuw, kindertekeningen en de filosofie achter Walt Disney.

Plasterk: Breng "gestrengheid" terug op school

DEN HAAG (ANP) – Minister Plasterk wil de gestrengheid terug in het onderwijs.

Dat schreef hij gisteren op de opiniepagina van NRC Handelsblad.

„Daarmee bedoel ik dit: je kunt alle onderwijs plaatsen op een as tussen twee uitersten: het ontlooiingsmodel en het instructiemodel. In het eerste gaat de docent samen met de leerling op zoek naar wat de leerling kan en wil. In het instructiemodel weet de volwassene wat een kind moet leren en draagt de docent de kennis en vaardigheden over.“

De minister vindt dat de tendens te veel naar het eerste neigt. „In Nederland vraag je je kinderen na een schooljaar: was het leuk op school? en niet: wat heb je geleerd op school? Natuurlijk moet de school een plezierige omgeving zijn, maar er mag best wat vaker gevraagd worden wat er geleerd is.“ De nieuwe gestrengheid kan volgens hem ook blijken uit huisregels en omgangsvormen.

„Druugsaanpak in Afghanistan moet voortvander“

Redactie politiek

DEN HAAG – De coalitiepartijen CDA en ChristenUnie willen dat Nederland meer doet om de drugsproblematiek in Uruzgan te bestrijden.

Dat bleek gisteren tijdens een overleg in de Tweede Kamer. Wat CDA en ChristenUnie betreft wordt het mandaat van de Nederlandse troepen uitgebreid om extra hulp te kunnen bieden aan de Afghaanse autoriteiten.

Het CDA-Kamerlid Haverkamp vindt dat er nu echt iets moet worden gedaan aan de teel van papaver en de handel in opium in Uruzgan. „De bestrijding van drugs is een taak van de Afghaanse politie, maar in Afghanistan ontbreekt goed bestuur.“

Volgens defensie-minister Van Middelkoop zijn drugshandelaren geen oorlogsdool; drugsbestrijding valt niet onder het mandaat van de internationale troepenmacht ISAF.